

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΙΤΛΟΥ

1. Η πρώτη διαπίστωση , στην οποία προβαίνουμε είναι αν ο τίτλος μας αποκαλύπτει , δηλαδή μας προϊδεάζει για το **περιεχόμενο** του κειμένου . Στην επίσημη ορολογία κάνουμε λόγο για το αν ο τίτλος είναι **δηλωτικός του περιεχομένου ή νοηματικά ενεργός**. Εάν ο τίτλος δεν παραπέμπει καθόλου στο περιεχόμενο – θέμα του κειμένου λέμε ότι είναι **νοηματικά ανενεργός ή ότι βρίσκεται σε αναντιστοιχία με το κείμενο**.
2. Στην πορεία επισημαίνουμε **εάν ο τίτλος είναι μεταφορικός ή κυριολεκτικός** . Δε μένουμε όμως εδώ , αλλά σχολιάζουμε και την εκάστοτε λειτουργία. Αυτό σημαίνει ότι η μεταφορική λειτουργία του τίτλου προσδίδει ΖΑΠ (ζωντάνια – αμεσότητα – παραστατικότητα) , κάνει τον τίτλο πιο ελκυστικό στον αναγνώστη και εγείρει το ενδιαφέρον του. Σαφώς η μεταφορική λειτουργία μπορεί να υποκρύπτει μηνύματα ή συμβολισμούς (αλληγορίες) , που θα φανούν χρήσιμα στην ερμηνεία του κειμένου.
3. Σχολιάζουμε εάν ο τίτλος διαθέτει κάποιο **σχόλιο**, το οποίο φυσικά αποτυπώνει την **άποψη** και την **ιδεολογία** του συγγραφέα. Εννοείται εάν υφίσταται σχόλιο , οφείλουμε να δηλώσουμε επακριβώς την άποψη – ιδεολογία του συγγραφέα. Επιπρόσθετα, δηλώνουμε ότι ο συγγραφέας εκφράζει υποκειμενισμό και προσδίδεται με τη χρήση σχολίου ένα πιο προσωπικό και οικείο ύφος.
4. Έπειτα, σχολιάζουμε την **ύπαρξη ή όχι ρήματος στον τίτλο (ρηματικός – ονοματικός)**. Εάν ο τίτλος διαθέτει ρήμα, τότε είναι σημαντικό να σχολιάσουμε τη λειτουργία του ρήματος. Συγκεκριμένα , σχολιάζουμε τη σύνταξη του ρήματος (ενεργητική – παθητική) . Εάν είναι ενεργητική της αποδίδουμε ΖΑΠ , οικειότητα και υποκειμενισμό. Εάν είναι παθητική της αποδίδουμε σοβαρότητα , αυστηρότητα και αντικειμενικό τόνο. Στη συνέχεια, σχολιάζουμε το πρόσωπο (α΄, β΄, γ΄) και τι προσδίδει. Τέλος, σχολιάζουμε την έγκλιση. Εάν είναι οριστική δηλώνει κάτι το βέβαιο και το πραγματικό, εάν είναι προστακτική πιθανόν να έχει προτροπικό , διδακτικό ή παραινετικό χαρακτήρα. Εάν είναι υποτακτική δηλώνει ευχή, παραίνεση, προσταγή κ.τ.λ. Στον αντίποδα , εάν ο τίτλος δε διαθέτει ρήμα , τότε ο συγγραφέας επιχειρεί να μεταδώσει άμεσα το μήνυμά του.
5. Το επόμενο βήμα είναι να σχολιάσουμε **το υφολογικό επίπεδο** του τίτλου και εάν αυτό συνάδει με το περιεχόμενο του κειμένου , που ακολουθεί . Για παράδειγμα , εάν το ύφος του τίτλου ενέχει σαρκασμό είναι θεμιτό να ελέγξουμε εάν και το ύφος του κειμένου είναι σαρκαστικό και ούτω καθεξής .
6. Προχωρώντας , σχολιάζουμε **τη σειρά κατά την οποία τοποθετεί ο συγγραφέας τις λέξεις** - κυρίως τις λέξεις ή φράσεις με τις οποίες ξεκινάει έναν τίτλο. Αυτό είναι σημαντικό, διότι συνήθως οι εναρκτήριες λέξεις προσδίδουν **έμφαση στο λόγο** . Για παράδειγμα , εάν ξεκινήσει με το επίρρημα «φυσικά» επιδιώκει να προσδώσει έμφαση στα λεγόμενά του.
7. Οπωσδήποτε, εάν υφίστανται **σημεία στίξης** οφείλουμε να τα σχολιάσουμε. Τα σημεία στίξης προσδίδουν ΖΑΠ, κάνουν το λόγο πιο οικείο και επιπεύουν το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Τα πιο συνηθισμένα σημεία στίξης , που συναντώνται σε έναν τίτλο είναι κυρίως: Εισαγωγικά , αποσιωπητικά, θαυμαστικό και ερωτηματικό . Φυσικά , σχολιάζουμε και τη λειτουργία του εκάστοτε σημείου στίξης.
8. Τέλος , είναι σημαντικό να δώσουμε έναν γενικό σχολιασμό του τίτλου , σαν ένα **μικρό συμπέρασμα**. Συγκεκριμένα , συνοψίζουμε λέγοντας εάν ο τίτλος είναι

σύντομος, λακωνικός (περιεκτικός παρόλη τη συντομία του) , μακροσκελής και εάν κεντρίζει το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

